

Pla nacional contra les drogodependències

“Planificar és aplicar un procés que condueix a decidir què fer, com fer-ho i com avaluar el que es farà abans de l'acció”

Base conceptual

Les drogodependències són un tema de salut pública que necessita una intervenció institucional des d'una perspectiva global i integradora i de consens ampli amb tots els agents implicats.

Bases fonamentals

Les drogodependències s'han de tractar des d'una perspectiva global, entesa com aquella que integra els aspectes lligats a la prevenció, l'atenció i la reinserció del drogoaddicte.

En el context actual, les drogues anomenades lícites com el tabac i l'alcohol s'han de considerar substàncies igualment addictives.

La prevenció es considera l'estratègia més important per fer-hi front.

S'entén la prevenció com el conjunt d'accions dirigides a modificar factors personals, socials i culturals que puguin ser afavoridors de consums inadequats de drogues.

Identificació dels infants i joves com la població de més risc i, per tant, l'escola i la família com els àmbits prioritaris d'intervenció.

La prevenció ha de basar-se en l'educació i emmarcar-se en un context d'educació per a la salut.

Es considera que, a més de l'àmbit familiar i escolar, hi ha altres àmbits als quals s'ha de donar especial atenció, com l'àmbit laboral i comunitari, sense oblidar els mitjans de comunicació social.

Cal parar atenció en la necessitat de prevenir els problemes sanitaris i socials associats al consum de drogues i, en aquest sentit, es defineixen objectius de detecció i tractament lligats a estratègies de disminució de danys i riscos.

Es considera de gran importància la normalització de l'atenció i el tractament

dels drogodependents, procurant que no hi hagi barreres a l'accés de l'atenció i evitant la duplicitat de recursos i serveis, base d'una atenció coordinada.

Es fa èmfasi especial en les mesures i actuacions que garanteixin la reinserció de les persones que ho desitgin.

S'entén la participació social com una eina fonamental per garantir l'èxit de les actuacions.

Es fa èmfasi especial en la formació dels professionals de l'ensenyament, de la salut i de l'atenció social com a principals agents d'actuació en la prevenció, atenció i reinserció.

Objectius

Objectiu general

“Reducir, d'aquí a l'any 2015, els efectes negatius sobre la salut derivats del consum de substàncies que creen dependència com el tabac, l'alcohol, els medicaments i les drogues “ (objectiu 12 de La salut per a tothom al segle XXI. OMS).

Objectius específics

Contenir, tant com sigui possible, el consum de substàncies addictives.

Evitar els efectes de la marginació social, individual i col·lectiva.

Ajudar les persones a abandonar l'hàbit quan ho desitgin.

Garantir l'atenció, el tractament i la rehabilitació als afectats.

Promoure la coordinació entre les institucions de manera que s'optimitzin els recursos.

Promoure la iniciativa i participació social per tal d'obtenir la sinèrgia de les accions, nascuda del consens, polític i social, i de l'actuació coordinada.

Desenvolupar el marc normatiu necessari per al conjunt de mesures i accions encaminades a la prevenció, atenció, reinserció i protecció social de les persones afectades per l'ús i/o abús de substàncies que puguin generar dependència i altres trastorns addictius.

Implementar un sistema de vigilància de les drogodependències: Observatori Andorrà de les Drogues (OAD)

Decret

Vista la Constitució del Principat d'Andorra;

Vista la Llei General de Sanitat, de data 20 de març de 1989,

A proposta de la ministra de Salut i Benestar, del ministre de Justícia i Interior i del ministre d'Educació, Cultura, Joventut i Esports, el Govern, en data 16 de juny del 2004,

Decreta

S'aprova el Pla nacional contra les drogodependències, que s'adjunta a aquest decret.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 16 de juny del 2004

Marc Forné Molné
Cap de Govern

Estructura organitzativa

ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Àrees d'intervenció

L'estratègia nacional sobre drogues exigeix una anàlisi del fenomen de les drogues des d'una perspectiva global i integrada. Així doncs, ha de preveure diverses àrees d'intervenció, cadascuna de les quals assenyala uns principis d'actuació i uns àmbits d'intervenció a partir dels quals s'han d'estructurar els programes d'actuació. Les àrees d'intervenció s'articulen en tres nivells bàsics estratègics: prevenció, atenció i reinserció, tot i que per a un funcionament correcte s'han d'establir mecanismes que garanteixin la coordinació entre les estructures i les actuacions dels tres nivells d'intervenció.

Àrea de prevenció

El Pla nacional contra les drogodependències es fonamenta en la prevenció del consum i de les seves conseqüències, de manera que els objectius dirigits a assolir més implicació de la societat civil en l'adquisició d'hàbits de vida saludables, a través de la sensibilització, la conscienciació i la modificació d'estereotips socials dels diversos consums, han de constituir un dels principals elements d'intervenció.

La prevenció s'ha d'estructurar d'acord amb els principis d'actuació i àmbits d'intervenció següents:

Principis d'actuació

La promoció de l'educació per a la salut és un pilar fonamental per a l'estratègia preventiva. La informació, la sensibilització i l'educació per a la salut en tots els àmbits d'intervenció són les estratègies bàsiques a partir de les quals s'han de dissenyar els programes i les actuacions.

Els programes preventius s'han d'abordar de manera que es possibiliti la sinèrgia entre les actuacions des dels diversos àmbits d'intervenció (educatiu, familiar, laboral, població general, comunicació social i sanitari, entre altres).

Per a l'èxit dels programes de prevenció del consum de drogues és necessari comptar amb la corresponsabilitat social i la participació activa dels ciutadans.

En aquest sentit, els mitjans de comunicació hi tenen un paper clau.

Només des de l'exercici de la responsabilitat individual i col·lectiva pot encarar-se amb èxit la tasca preventiva, que requereix un canvi d'actituds i comportaments individuals i socials.

La prevenció del consum de drogues ha d'anar lligada a mesures destinades a evitar i a reduir les malalties derivades del consum de tabac, alcohol i drogues il·lícites, i a disminuir els problemes infecciosos associats a la droga addicció per via parenteral, i també evitar la problemàtica social i familiar que generen.

Una estratègia que s'inclou en el marc de la prevenció és la reducció de l'oferta que s'estructura en dos apartats:

El desenvolupament legislatiu, el qual inclou la normativa directament relacionada amb el tràfic i el consum de les drogues il·legals i la normativa adreçada al control de la promoció i de l'oferta de les drogues legals (tabac i alcohol).

El control de l'oferta il·lícita a escala nacional i la cooperació internacional, fent especial incidència en fenòmens col·laterals com el blanqueig de diners, entès com a actuacions dirigides a donar suport a la prevenció a partir de la dissuasió.

Àmbits d'intervenció i prioritats

Àmbit educatiu

Les actuacions en aquest àmbit han d'implicar l'escola en el seu conjunt, és a dir, els docents, els alumnes i els pares. L'estratègia bàsica d'actuació ha de ser l'educació per a la salut i caldrà posar una atenció especial a aquells grups que es considerin especialment vulnerables.

Les activitats que es desenvolupin amb els alumnes han d'estar dirigides pel professorat i integrades en les activitats escolars i extraescolars del centre educatiu. Per facilitar l'èxit d'aquestes intervencions cal que formin part del projecte educatiu i que siguin continuades en el temps.

L'actuació del docent ha de tenir el suport de professionals de la prevenció

de les drogodependències i els materials pedagògics preventius adients. Els primers aporten coneixements i formació al docent, i també l'ajut necessari per resoldre els possibles conflictes o dificultats que puguin aparèixer en el desenvolupament d'aquests programes. Els segons actuen reforçant les actuacions del docent i han d'estar adaptats a l'etapa evolutiva de l'alumne.

Les activitats han d'incloure i abordar els factors considerats com a protectors davant del consum de drogues, com l'autoestima, la resistència a la pressió del grup, el desenvolupament de la capacitat crítica davant la influència de la publicitat, els hàbits d'higiene, etc.

Àmbit familiar

Les actuacions amb les famílies han de tenir per objectiu la prevenció de l'aparició dels problemes derivats del consum de drogues (conflictes socials i familiars i trastorns de salut), i també l'aparició del propi consum.

Les intervencions han d'anar dirigides a fomentar les habilitats educatives i de comunicació en el si de la família, a incrementar la capacitat de resolució de problemes dels pares i que aquests prenguin consciència de la importància del seu rol com a agents de la salut. Perquè aquestes intervencions tinguin èxit és necessari aconseguir la participació màxima de les famílies i, per tant, cal que estiguin orientades a donar resposta a les necessitats i a les inquietuds dels pares.

Dins d'aquest àmbit s'ha de donar prioritat a la intervenció i el treball amb les famílies que presenten problemes socials i amb les dels infants considerats en situació de risc.

Àmbit laboral

Les actuacions dins d'aquest àmbit han de tenir per objectiu la prevenció de l'aparició dels problemes derivats del consum de drogues, i també de l'aparició del propi consum, donant prioritat a les drogues considerades legals, atès que els estudis epidemiològics situen el consum de tabac i alcohol per sobre del de la mitjana de la població general.

Les intervencions van dirigides a informar, sensibilitzar, orientar i facilitar que els treballadors amb problemes derivats del consum de drogues puguin seguir el tractament adequat. També es dirigeixen a efectuar assessoraments especialitzats.

Perquè aquestes intervencions tinguin èxit és necessari comptar amb la participació dels treballadors i dels empleats.

Dins d'aquest àmbit tenen prioritat les activitats laborals en què el consum de drogues pot suposar un risc tant per al treballador com per a tercers.

Àmbit de la població general

Les actuacions en l'àmbit comunitari han de tenir per objectiu reforçar els missatges i els estils de vida de la comunitat en contra de l'abús de drogues i a favor de la salut.

Les intervencions han d'anar dirigides a informar, sensibilitzar i orientar. També han de propiciar la mobilització, la implicació i la participació d'institucions i organitzacions de la mateixa comunitat, en la definició de les seves necessitats i l'elaboració de les respostes.

Perquè aquestes intervencions tinguin èxit és necessari comptar amb experts que orientin les actuacions i que ajudin a avaluar-les, i amb agents socials capacitats.

Les intervencions han d'estar lligades a la resta de programes que es desenvolupen en els diversos àmbits.

Dins d'aquest àmbit té prioritat el treball amb els joves, els adolescents i els infants considerats de risc.

Àmbit de la comunicació social

Aquest àmbit, malgrat ser considerat com un àmbit més, no pot tractar-se de manera individual, atès el seu valor estratègic i d'accessibilitat als altres àmbits d'intervenció; per tant, cal entendre'l en la seva dimensió més transversal.

Les accions en aquest àmbit han d'actuar com a suport i reforç de les altres intervencions.

Pel que fa als mitjans de comunicació, tenint en compte el seu impacte en la

transmissió de missatges a la societat i el seu paper en la conformació de l'opinió social, cal que se'ls ofereixi una informació àgil, clara i veraç de tots els aspectes relacionats amb el consum de drogues i la drogodependència, de manera que puguin transmetre-la en les mateixes condicions.

Alhora, seria bo comptar amb el seu suport per aconseguir una opinió social sobre la drogodependència que s'aproximés a la realitat del fenomen.

Àmbit sanitari

La prevenció en l'àmbit sanitari se centra en dos grans eixos, l'educació per a la salut i la detecció precoç de problemes relacionats amb el consum d'alcohol, tabac i drogues il·legals. Així doncs, les actuacions s'han de dur a terme des de l'atenció primària, a través dels professionals de la salut, que han d'implementar programes i protocols específics.

Altres àmbits

Àmbit policial

Hi ha institucions que, per les seves característiques, conformen comunitats de convivència amb diferents grups de població, fet pel qual requereixen intervencions preventives específiques. Entre aquestes, trobem:

- Centres penitenciaris on es poden realitzar intervencions integrals de prevenció a través de l'enfocament de la promoció de la salut.
- Centres de protecció de menors.

Directrius generals

Potenciar la formació del personal docent dels centres escolars sobre els problemes relacionats amb el consum de drogues.

Posar en marxa les accions necessàries perquè la majoria dels escolars, en finalitzar l'escolarització obligatòria, hagin rebut informació objectiva suficient i formació adequada sobre les conseqüències de l'ús i de l'abús de les drogues, i hagin adquirit destreses, competències i habilitats suficients per fer front eficaçment a la seva relació amb aquestes.

Impulsar el desenvolupament de programes preventius dirigits a les

famílies en general i a les d'alt risc en particular.

Estimular i implementar estratègies preventives que incloguin actuacions informatives, formatives i de modificació d'actituds, comportaments i factors de risc adreçades a la població laboral.

Oferir a la població la informació suficient sobre els riscos de consumir tabac, alcohol i altres substàncies capaces de generar dependència o l'ús de les quals pot comportar riscos per a la població que les consumeix.

Promoure accions de formació i reciclatge d'animadors socioculturals, monitors de temps de lleure i altres agents socials, preferentment juvenils, com a agents preventius en drogodependències.

Posar en funcionament mesures de control sobre la publicitat i la promoció de begudes alcohòliques i tabac que protegeixin els menors d'edat.

Establir un pla de treball amb els professionals dels mitjans de comunicació per potenciar accions de sensibilització en l'àmbit de les drogodependències i la comunicació social.

Endegar programes de drogodependències en l'àmbit penitenciari que incorporin estratègies preventives i d'educació per a la salut.

Desenvolupar instruments que permetin valorar els nivells de risc i de protecció d'una determinada comunitat i que facilitin l'avaluació de l'eficàcia de les intervencions.

Potenciar la formació dels professionals de l'atenció primària sobre les drogues i els problemes relacionats amb el seu consum.

Desenvolupar programes i protocols de diagnòstic precoç de problemes relacionats amb el consum de tabac, alcohol i drogues il·legals en els centres d'atenció primària.

Desenvolupar programes d'educació per a la salut en l'àmbit de l'atenció primària que incloguin la prevenció del consum, i també la dels problemes que se'n derivin.

Desenvolupar actuacions encaminades a reduir la presència de l'oferta de substàncies de tràfic il·lícit.

Desenvolupar accions encaminades a fer respectar la normativa de la venda i el consum de tabac i alcohol.

Potenciar la lluita contra el blanqueig de diners que provenen del tràfic de drogues il·lícites.

Àrea d'atenció

El Pla nacional contra les drogodependències considera de gran importància l'atenció i el tractament al drogodependent, posant especial èmfasi en la necessitat de prevenir els problemes sanitaris i socials associats al consum de drogues, de manera que els objectius d'atenció han d'incloure estratègies de disminució de danys i de riscos.

L'atenció s'ha d'estructurar d'acord amb els principis d'actuació i nivells d'intervenció següents:

Principis d'actuació

La normalització de l'atenció requereix l'estructuració i la coordinació entre els diversos nivells d'atenció; això implica el disseny de circuits terapèutics que es constituïran com a marc de referència de l'atenció.

Els programes terapèutics per a drogodependents han d'incloure el tractament dels problemes relacionats amb el consum d'alcohol i tabac i l'atenció a les necessitats i les demandes dels usuaris.

S'han de buscar les estratègies necessàries per evitar en la mesura que sigui possible les barreres d'accés a l'atenció.

Els programes terapèutics han de tenir en compte els individus que no estan en condicions d'abandonar els consums problemàtics i, per tant, inclouen estratègies adreçades a la disminució de danys i de riscos, i també han de preveure mecanismes de captació i adhesió.

Els programes d'atenció han de ser flexibles pel que fa a les condicions d'accés i permanència, i s'han de coordinar amb els programes de reinserció.

Els recursos de l'Àrea d'Atenció han d'estar degudament autoritzats.

Nivells d'intervenció

L'Àrea d'Atenció s'haurà d'estructurar en tres nivells bàsics d'intervenció totalment coordinats per tal de donar una resposta adequada i suficient a les necessitats terapèutiques dels drogodependents.

Primer nivell d'intervenció

El primer nivell d'intervenció ha de ser la porta principal d'entrada al programa d'atenció. Els recursos que engloba aquest primer nivell d'intervenció són els serveis d'atenció primària.

Les funcions principals d'aquest primer nivell d'intervenció són la detecció, la captació, la motivació i la derivació dels drogodependents als serveis especialitzats. També ha d'assumir l'atenció de les necessitats bàsiques dels drogodependents, i també l'execució d'alguns dels programes de reducció de riscos i danys.

Segon nivell d'intervenció

El segon nivell d'intervenció és l'encarregat de garantir l'atenció especialitzada, el seguiment i la derivació al tercer nivell dels drogodependents. Engloba els equips que dissenyen i/o desenvolupen els plans terapèutics d'atenció ambulatoria, els quals han de garantir un enfocament interdisciplinari dels problemes derivats de la drogodependència. Per tant, inclou recursos especialitzats en l'atenció a les drogodependències, tant de caràcter general com específic.

Aquest nivell d'intervenció ha d'assumir la coordinació entre els tres nivells d'intervenció.

Tercer nivell d'intervenció

El tercer nivell està constituït per serveis específics amb un alt grau d'especialització, en què no es preveu l'atenció ambulatoria. Són serveis susceptibles de ser utilitzats per un sector de la població drogodependent durant un període de temps limitat. L'accés dels usuaris als serveis del tercer nivell s'ha de fer per derivació dels serveis del segon nivell d'intervenció.

Directrius generals

Disposar d'un circuit terapèutic o xarxa d'atenció als drogodependents que treballi de manera coordinada, per tal d'evitar la duplictat de recursos i serveis.

Desenvolupar programes i protocols de detecció precoç de drogodependències en l'àmbit de l'atenció primària i en l'àmbit escolar.

Promoure estratègies que facilitin l'accés a l'atenció de les persones amb problemes de consum de drogues.

Desenvolupar estratègies que millorin l'abordatge terapèutic de les persones amb dependència al tabac i/o a l'alcohol.

Desenvolupar estratègies que millorin l'abordatge terapèutic dels consumidors de les noves drogues i de les persones que adopten els nous patrons de consum de drogues.

Desenvolupar programes i protocols de detecció i tractament de la dependència als fàrmacs.

Desenvolupar programes de reducció de danys i de riscos per a la població drogodependent i impulsar programes de tractament amb medicaments de substitució.

Desenvolupar estratègies que facilitin l'adhesió i el seguiment dels tractaments de deshabituació dels drogodependents.

Garantir l'atenció i el tractament a les persones detingudes amb problemes de dependència a les drogues.

Desenvolupar programes d'atenció als drogodependents dins dels centres penitenciaris.

Garantir l'atenció urgent als consumidors de drogues.

Potenciar la formació dels professionals de l'atenció primària en detecció i abordatge terapèutic de les drogodependències.

Desenvolupar eines que permetin avaluar l'eficàcia de les intervencions.

Establir mecanismes de coordinació i cooperació que garanteixin la sinèrgia entre els programes d'atenció i reinserció.

Àrea de reinserció

El Pla nacional contra les drogodependències, en relació al problema de les drogodependències, assenyala que cal fer èmfasi especial en les mesures i actuacions que garanteixin la reinserció de les persones que ho desitgin.

La reinserció s'ha d'estructurar d'acord amb els principis d'actuació i àmbits d'intervenció següents:

Principis d'actuació

La reinserció s'entén com el procés d'adaptació social del subjecte un cop ha adquirit un grau suficient d'autocontrol respecte al consum que li permeti desenvolupar les dimensions de la seva vida social que van quedar bloquejades, per tal que pugui assolir un estil de vida que no resulti conflictiu i contrari al seu entorn social més proper.

Els programes de reinserció pretenen facilitar la formació i la rehabilitació dels individus perquè siguin capaços d'assumir la responsabilitat de la seva reinserció.

Aquests programes han de preveure les mesures i accions necessàries per ajudar i acompanyar els individus en el seu procés de reinserció, i també les estratègies necessàries perquè el seu entorn social faciliti i afavoreixi aquest procés.

Els programes de reinserció han de tenir en compte els individus que no estan en condicions d'abandonar els consums problemàtics i, per tant, inclouen estratègies de disminució de danys. També han de preveure mecanismes de captació i adhesió.

Els programes de reinserció s'han de coordinar amb els programes d'atenció.

Els recursos de l'Àrea de Reinserció han d'estar degudament autoritzats.

Àmbits d'intervenció

Àmbit de les persones amb problemes de drogodependències

Les actuacions en aquest àmbit van dirigides a capacitar aquestes persones per fer front al seu procés de reinser-

ció amb les màximes garanties d'èxit. Han d'incloure estratègies i mecanismes de suport i seguiment.

Àmbit educatiu, àmbit familiar, àmbit laboral, àmbit comunitari, àmbit de la comunicació social, àmbit sanitari i altres àmbits

Les actuacions en aquests àmbits han d'anar dirigides a facilitar el procés de reinserció utilitzant les estratègies d'informació, formació i suport necessàries per a l'acceptació de les persones amb problemes de drogodependència i els programes de reinserció.

Directrius generals

Desenvolupar programes de reinserció que preveguin els diversos àmbits d'intervenció, fent èmfasi especial en les persones que han tingut problemes judicials relacionats amb el consum de substàncies addictives.

Desenvolupar programes adreçats a dotar els drogodependents de les habilitats necessàries per poder fer front al procés de reinserció.

Desenvolupar programes de reinserció que facilitin la integració al món laboral.

Garantir l'existència de programes de reinserció als centres penitenciaris.

Desenvolupar estratègies perquè les persones amb problemes de dependència puguin ser beneficiàries d'un programa de reinserció, independentment del tipus de programa terapèutic en què es trobin.

Potenciar la creació de xarxes socials complementàries en els diversos àmbits que actuïn de suport a la reinserció.

Desenvolupar les estratègies necessàries perquè tots els estaments implicats en la reinserció treballin de forma coordinada.

Potenciar la formació dels professionals de l'atenció social en temes de reinserció relacionats amb la problemàtica específica de la droga, i també la de la resta de professionals implicats en el procés de reinserció.

Establir mecanismes de coordinació i cooperació que garanteixin la sinèrgia entre els programes de reinserció i atenció.

Garantir la coordinació entre els serveis responsables de la reinserció i els programes de prevenció i atenció.

Desenvolupar les eines que permetin avaluar l'eficàcia de les intervencions de reinserció.

Estructura funcional del PNCD

Comitè interministerial de drogodependències

Està integrat per representants del Ministeri de Salut i Benestar, del Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports i del Ministeri de Justícia i Interior, coordinat pel Ministeri de Salut i Benestar, amb les funcions i composició següents:

Funcions

Assessorar, proposar, promoure i avaluar totes les accions i actuacions que es considerin necessàries en matèria de drogodependències.

Vetllar perquè totes les accions i actuacions que es desenvolupin en matèria de drogodependències, tant a nivell públic com privat, segueixin les estratègies del PNCD.

Composició

Presidència: ministre de Salut i Benestar o persona delegada.

Vicepresidents: ministre d'Educació, Cultura, Joventut i Esports i ministre de Justícia i Interior o persona delegada.

Membres permanents:

Cap de l'Àrea de Vigilància Epidemiològica del Ministeri de Salut i Benestar

Director mèdic de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell

Cap de l'Àrea de Menors del Ministeri de Justícia i Interior

Inspector educatiu del Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports

Secretari: el coordinador general executiu assumirà les funcions de secretari del Comitè.

El Comitè compta amb assessors jurídics i tècnics especialistes en drogodependències.

El Comitè pot demanar la intervenció d'altres persones o estaments quan sigui necessari.

Els membres permanents del Comitè són nomenats per acord del Govern a proposta dels ministeris competents.

Règim de funcionament intern

El secretari, els assessors i les persones o estaments convidats tenen dret de veu però no de vot.

Tots els membres s'obliguen a assistir normalment a les reunions i a fer les tasques que els són encomanades per acord del mateix Comitè.

Una vegada constituït el Comitè, es definirà el sistema de la presa d'acords que s'utilitzarà.

Per al bon desenvolupament de les seves funcions i tasques, el Comitè podrà organitzar-se en grups de treball.

El Comitè confeccionarà el seu calendari de treball.

Pressupost de funcionament del Comitè

El pressupost de funcionament del Comitè quedarà inclòs en el pressupost del PNCD i serà gestionat pel mateix Comitè.

Organisme executiu del PNCD

Adscrit al MSiB, assumeix el lideratge del PNCD sota les directrius del Comitè de drogodependències amb les competències i la composició següents:

Missió

Impulsar, desenvolupar, coordinar i avaluar el Pla nacional contra les drogodependències, i també assumir-ne la representació.

Composició

Coordinador/a general executiu/iva

Persona amb coneixements i experiència en planificació i gestió de lliure designació a proposta dels tres ministeris.

Funcions

Desenvolupar i executar les competències de l'organisme executiu del PNCD.

Coordinar les diverses àrees d'intervenció facilitant el treball en grup amb l'objectiu d'evitar la duplictat d'accions i activitats, impulsant el treball interdisciplinari.

Assegurar que els centres i serveis d'atenció a les drogodependències estiguin convenientment acreditats.

Vetllar perquè les actuacions en matèria de drogodependències, impulsades per institucions privades amb ànim de lucre o no, segueixin les premisses generals del PNCD.

Desenvolupar i responsabilitzar-se del funcionament de l'Observatori Andorrà de les Drogues i assegurar que s'elaboren els informes pertinents.

Assegurar els plans de formació per a cada àrea d'intervenció.

Fer d'interlocutor amb els mitjans de comunicació.

Gestionar el pressupost global.

Representar el Comitè Interministerial de Drogodependències quan sigui necessari.

Responsable d'àrea d'intervenció

El coordinador general executiu assumirà les funcions dels diferents responsables durant el període de la posada en funcionament del PNCD i mentre no es consideri necessari fer efectiu aquest desplegament.

Cada àrea d'intervenció tindrà un responsable amb coneixements específics en l'àmbit d'intervenció corresponent.

Aquests responsables seran tècnics adscrits a les àrees dels diferents ministeris competents en el tema i que assumiran les funcions següents:

Funcions

Garantir la planificació, el desenvolupament, l'execució i l'avaluació de cadascun dels programes adscrits a la seva àrea de competència (prevenció, atenció i reinserció).

Assegurar el manteniment dels programes mitjançant l'avaluació continuada i la proposta de projectes o programes de millora.

Coordinar les actuacions en els diferents àmbits o nivells d'intervenció per assegurar la màxima optimització de recursos.

Assegurar les actuacions mitjançant l'elaboració de protocols específics, que hauran de preveure els objectius, les activitats i el sistema d'avaluació, i vetllar pels recursos necessaris.

Mantenir una relació constant amb la direcció general del PNCD.

Avaluació

El Pla nacional contra les drogodependències ha de definir els mecanismes que permetin conèixer i analitzar els progressos en la consecució dels objectius marcats.

Es dissenyarà un sistema d'avaluació que permeti la detecció precoç de les desviacions i que permeti identificar les accions correctores que garanteixin l'obtenció de l'objectiu general del PNCD.

Cada 5 anys es realitzarà una avaluació global.

Annualment es farà l'avaluació de cada àrea d'intervenció mitjançant l'avaluació de cada programa i l'avaluació general del conjunt de programes.

Programació específica per àrees d'intervenció

Àrea de prevenció

Programes per dissenyar o posar en funcionament

La salut i les substàncies addictives entre la població juvenil

Formació continuada als ensenyants sobre drogues i les drogodependències

Les famílies i les substàncies addictives

El món laboral i les substàncies addictives

La població general i les substàncies addictives

Detecció precoç

Sensibilització dels mitjans de comunicació en la prevenció de les drogodependències

Programes ja establerts que incorporen les estratègies del PNCD

Programa socioeducatiu

Programa d'adaptació socioeducativa (PAS)

La salut i les substàncies addictives entre la població escolar

Objectiu general

Aconseguir que, en finalitzar l'escolaritat obligatòria, tots els escolars d'Andorra hagin rebut informació objectiva i formació adequada sobre les conseqüències de l'ús i abús de drogues i hagin adquirit les destreses, competències i habilitats suficients per abordar eficaçment la seva relació amb aquestes.

Població diana

Escolars de 6 a 16 anys.

Ministeris implicats

Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Ministeri de Salut i Benestar.

Formació continuada sobre drogues i drogodependències als ensenyants

Objectiu general

Aconseguir que els ensenyants dels diferents tipus d'ensenyament tinguin informació permanent i estiguin convenientment formats en drogues i drogodependències per tal que puguin manejar aquesta problemàtica des d'una perspectiva objectiva i científica.

Població diana

Ensenyants, educadors, monitors socioculturals, monitors esportius, altres.

Ministeris implicats

Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Ministeri de Salut i Benestar.

Les famílies i l'ús i abús de les substàncies addictives

Objectiu general

Procurar que les famílies desenvolupin un paper actiu en la prevenció de l'ús i abús de substàncies addictives.

Població diana

Totes les famílies del Principat i més específicament les famílies amb problemàtiques múltiples i les dels infants i joves considerats de risc.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.

Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Prevenció de l'ús i abús de substàncies addictives en el món laboral

Objectiu general

Aconseguir que empresaris i treballadors desenvolupin un paper actiu i responsable en la prevenció dels riscos laborals associats al consum de substàncies addictives.

Població diana

Tots els treballadors i empresaris del Principat i més específicament aquelles empreses i aquells treballadors que per l'ús i abús de substàncies addictives poden ocasionar danys a tercers i els col·lectius professionals que actuen com a model o referent de la població joves.

Ministeris implicats

Ministeri de Justícia i Interior.

Ministeri de Salut i Benestar.

La població general i l'ús i abús de substàncies addictives

Objectiu general

Que la població general disposi de la informació necessària per viure en una societat amb drogues però sense dependència.

Població diana

Tota la població resident al Principat.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.

Detecció precoç de problemes relacionats amb el consum de drogues

Objectiu general

Aconseguir que els professionals de la salut i de l'atenció social disposin de les eines necessàries per al diagnòstic precoç dels problemes relacionats amb l'ús i abús de substàncies addictives.

Població diana

Professionals de l'atenció primària.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.

Prevenció de les drogodependències i mitjans de comunicació

Objectiu general

Aconseguir que els mitjans de comunicació social col·laborin per obtenir una opinió social sobre les drogues i les drogodependències que s'aproximi al màxim possible a la realitat del fenomen en el nostre entorn.

Població diana

Mitjans de comunicació i els seus professionals.

Ministeris implicats

Ministeri de la Presidència i Turisme.

Ministeri de Salut i Benestar.

Programa socioeducatiu

Objectiu general

Aconseguir evitar l'ús i abús de drogues i els problemes relacionats amb aquest consum entre la població jove que integra el "Programa socioeducatiu" mitjançant la detecció precoç, l'educació, la sensibilització i l'orientació.

Població diana

Joves de 14 a 16 anys escolaritzats i que formen part del "Programa socioeducatiu".

Ministeris implicats

Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Ministeri de Salut i Benestar.

Programa d'adaptació socioeducativa

Objectiu general

Educar i sensibilitzar el jove integrat en el "Programa d'adaptació socioeducativa" sobre els problemes relacionats amb les drogodependències i detectar precoçment l'abús de substàncies addictives.

Població diana

Joves de 14 a 16 anys integrats en el "Programa d'adaptació socioeducativa"

Ministeris implicats

Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.
Ministeri de Salut i Benestar.

Àrea d'atenció

Programes per dissenyar o posar en funcionament

Detecció precoç en l'àmbit de l'atenció primària de salut i de l'atenció primària social

Atenció al pacient amb farmacodependència

Programes ja establerts que incorporen les estratègies del PNCD

Programa d'atenció a les persones amb trastorns de dependència a l'alcohol

Programa lliure de drogues en pacients addictes a l'heroïna

Programa de politoxicomanies

Programa d'interconsulta hospitalària

Programa d'atenció ambulatoria

Programa de substitució amb metadona

Atenció social primària de persones amb drogodependències

Atenció al pacient amb hàbit tabàquic

Detecció precoç en l'atenció primària de salut i en l'atenció primària social

Objectiu general

Disposar de programes i protocols de diagnòstic precoç de problemes relacionats amb el consum de tabac, alcohol, medicaments i drogues il·legals en els centres d'atenció primària.

Població diana

Professionals de l'atenció primària.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.

Atenció al pacient amb farmacodependència

Objectiu general

Aconseguir que les persones amb addicció als medicaments puguin obtenir el tractament adient.

Població diana

Persones que pateixen d'addicció a medicaments.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.

Programa d'atenció a les persones amb trastorns per dependència a l'alcohol

Objectiu general

Aconseguir l'abstinència de begudes alcohòliques en persones diagnosticades de "trastorn per dependència a l'alcohol".

Població diana

Persones amb dependència a l'alcohol.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Programa lliure de drogues en pacients addictes a l'heroïna

Objectiu general

Aconseguir l'abstinència d'opiacis i altres substàncies addictives en pacients diagnosticats de "trastorn per dependència als opiacis".

Població diana

Persones amb dependència als opiacis.
Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Programa de politoxicomanies

Objectiu general

Aconseguir l'abstinència de substàncies addictives en pacients diagnosticats de "dependents a diverses substàncies".

Població diana

Persones amb dependència a diverses substàncies.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Atenció ambulatoria a la persona amb drogodependència

Objectiu general

Millorar l'estat de salut i la qualitat de vida de pacients dependents de substàncies addictives amb el treball de motivació per al canvi i l'oferta d'un espai de contenció i tractament.

Població diana

Persones amb diferents tipus de dependència i que han intentat, sense èxit, un o diversos tractaments.

Persones amb problemes de contenció familiar, amb un important deteriorament de la vida quotidiana per a la seva dependència.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Programa de substitució amb metadona

Objectiu general

Millorar l'estat de salut i el benestar de les persones amb dependència als opiacis que no poden ser incloses en programes lliures de drogues.

Població diana

Persones addictes als opiacis que no poden ser incloses en programes lliures de drogues.

Ministeris implicats

Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Programa d'atenció social primària als drogodependents

Objectiu general

Detectar, diagnosticar, orientar i assessorar dins l'àmbit social persones i/o famílies amb problemes relacionats amb l'abús de drogues.

Població diana

Persones drogodependents.

Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.

Programa d'interconsula hospitalària

Objectiu general

Indicar pautes de desintoxicació a persones ingressades en centres assistencials dels país per motius diferents a les drogodependències però que s'han identificat com a toxicòmanes o amb potencialitat per desenvolupar una toxicomania.

Població diana

Persones ingressades en centres sanitaris per motius diferents a la toxicomania i que presenten simptomatologia compatible amb una drogodependència.

Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Atenció al pacient amb hàbit tabàquic

Objectiu general

Aconseguir que les persones addictes al tabac puguin gaudir dels tractaments adients per a la desintoxicació i deshabitució tabàquica.

Població diana

Persones addictes al tabac i que volen aconseguir la deshabitució.

Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.
SAAS.

Àrea de reinserció

Programes ja establerts que incorporen les estratègies del PNCD

Programa de formació i integració sociolaboral

Programa d'atenció social i educativa penitenciària

Programa de seguiment de menors amb drogodependències

Programa de formació i integració sociolaboral

Objectiu general

Facilitar al drogodependent eines que li afavoreixin el desenvolupament d'estils de vida saludables que li permetin la seva participació activa en la societat

mitjançant la inserció/reinserció al món laboral.

Població diana

Persones drogodependents amb problemes d'inserció laboral, o amb deficiències educatives que tenen dificultats per incorporar-se als recursos laborals del país.

Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.
Ministeri de Justícia i Interior.
Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Programa d'atenció social i educativa penitenciària

Objectiu general

Brindar habilitats i coneixements sobre els efectes del consum de drogues a les persones internes en el centre penitenciari, a les quals s'hagi detectat una toxicomania.

Població diana

Interns del centre penitenciari.

Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.
Ministeri de Justícia i Interior.
Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Programa de seguiment de menors amb drogodependències

Objectiu general

Facilitar la deshabitució i integració en la societat dels menors drogodependents que hagin infringit la Llei penal.

Població diana

Menors drogodependents derivats pels òrgans judicials per haver comès una infracció penal.

Ministeris implicats
Ministeri de Salut i Benestar.
Ministeri de Justícia i Interior.
Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.